

Noteikumi par akadēmisko godīgumu Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā

I. Vispārīgie noteikumi

1. Noteikumi par akadēmisko godīgumu Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā (turpmāk – NAA) (turpmāk – noteikumi) nosaka, kas ir akadēmiskais godīgums, akadēmiskā godīguma vērtības, ar akadēmisko godīgumu saistīta rīcība, akadēmiskā godīguma pārkāpuma veidi un to izskatīšanas kārtību.

2. Noteikumu mērķis ir veicināt un stiprināt akadēmiskā godīguma ievērošanu NAA.

3. Noteikumi attiecas uz NAA saimi – vadību, studējošajiem, klausītājiem (NAA realizētu karjeras un kvalifikācijas kursu izglītojamie), akadēmisko, administratīvo personālu un citām personām, kuras NAA piedalās un līdzdarbojas izglītības procesā.

4. NAA saime ievēro akadēmisko godīgumu, darbojoties NAA, kā arī ārpus NAA.

II. Akadēmiskā godīguma ievērošana un veicināšana

5. Akadēmiskais godīgums ir godprātīga un atbildīga rīcība studijās, pētniecībā un pedagoģiskajā darbībā, un tas ietver cieņu pret citu cilvēku darbu un idejām, izvairīšanos no plaģiātisma, patiesas un precīzas informācijas sniegšanu, kā arī taisnīgu attieksmi akadēmiskajā vidē.

6. Akadēmiskā godīguma ievērošana NAA ir būtiska izglītības un zinātnes procesa sastāvdaļa, kas veicina vienlīdzīgu nosacījumu nodrošināšanu.

7. NAA saimei ir pienākums veicināt izpratni par akadēmiskā godīguma ievērošanu un pārkāpumu mazināšanu NAA.

8. Akadēmiskā godīguma veicināšanas pasākumi NAA:

8.1. atklāti studiju programmu, karjeras un kvalifikācijas kursu apguves vērtēšanas pamatprincipi un kārtība, kas atspoguļoti studiju kursu aprakstos un karjeras un kvalifikācijas kursu programmās;

8.2. visaptveroša un padziļināta nozares specifikai atbilstoša informācijas resursu pietiekamības nodrošināšana NAA bibliotēkā akadēmiskās rakstīšanas zināšanu, prasmju un kompetenču veicināšanai;

8.3. akadēmiskā godīguma pārkāpumu apkopošana un analizēšana turpmākā izglītības un zinātnes procesa uzlabošanai;

8.4. NAA studējošo, klausītāju, akadēmiskā, administratīvā personāla un citu personu, kuras NAA piedalās un līdzdarbojas izglītības procesā, izglītošana par akadēmiskā godīguma vērtībām un akadēmiskā godīguma pārkāpuma veidiem.

III. Akadēmiskā godīguma vērtības

9. NAA saime savā darbībā ievēro Akadēmiskā godīguma starptautiskā centra identificētās akadēmiskā godīguma vērtības, kuras NAA raksturo šādi:

9.1. godīgums – NAA iekšējos normatīvajos aktos noteikto normu, tai skaitā NAA vērtību un galvenās darbības pamatprincipu, ievērošana un respektēšana. Katrs NAA saimes loceklis rīkojas godīgi, pozicionējot atklātību, atbildību un apzinīgumu, nepieļauj maldināšanu, krāpšanu, tai skaitā nesagroza faktus un datus, nepiesavinās citu personu intelektuālo īpašumu, kā arī ar savu rīcību veicina izglītības un zinātnes attīstību;

9.2. uzticēšanās – NAA saimes locekļu savstarpēja paļaušanās uz godprātīgu rīcību izglītības un zinātnes procesā un NAA kā izglītības institūcijas darbības atbilstību tiesiskajam regulējumam;

9.3. objektivitāte – NAA saimes locekļu spēja norobežoties no subjektīva viedokļa, kā arī, respektējot dažādību, spriedumi un lēmumi balstīti uz faktiem un vienotu principu ievērošanu;

9.4. cieņa – cieņpilna attieksme NAA saimes savstarpējā komunikācijā un darbu izpildē, tai skaitā akadēmiskajos darbos (akadēmiskā personāla, studējošo, klausītāju un citu personu, kuras NAA piedalās un līdzdarbojas izglītības procesā, izstrādāti darbi un paveikti uzdevumi studiju, zinātniskās un pedagoģiskās darbības procesā, piemēram, noslēguma darbi, prakses atskaides, referāti, esejas, prezentācijas, publikācijas, pētījumi, projekti, mācību materiāli u. c. – turpmāk – akadēmiskie darbi), korekti norādot atsauces, respektējot dažādus viedokļus;

9.5. atbildība – NAA saimes locekļu apzināta attieksme par savu rīcību, godpilni un augstā kvalitātē veicot darbus, tai skaitā akadēmiskos darbus, veicinot NAA prestižu sabiedrībā un akadēmiskajā vidē;

9.6. drosme – NAA saimes spēja rīkoties un aizstāvēt demokrātiskas vērtības un principus, cilvēciskās normas un ētikas principus, tai skaitā situācijās, kad jāpieņem grūti, nepopulāri lēmumi, apzinoties iespējamos riskus, tādējādi uzņemoties atbildību.

IV. Akadēmiskā godīguma pārkāpumu veidi

10. Par akadēmiskā godīguma pārkāpumu tiek uzskatīta apzināta:

10.1. krāpšanās – maldinošas darbības, tai skaitā neatļautu materiālu, palīglīdzekļu izmantošana, viltošana vai izmantošana uzdevuma veikšanā, ko veic ar mērķi negodīgi iegūt labumu akadēmiskajā vidē;

10.2. maldināšana – tīša nepatiesas informācijas sniegšana, nepamatotas darbības ar datiem, tai skaitā datu viltošana, ar mērķi izpildīt uzdevumu, lai informācijas uztvērējam rastos pārliecība par darba patiesumu;

10.3. līdzdalība pārkāpumā – tīša palīdzība citai personai negodīgā akadēmiskā rīcībā, piemēram, pārbaudes darbu atbilžu nodošana citai personai, akadēmisko darbu rakstīšana citas personas vietā u. c.;

10.4. plaģiāts – situācija, kad tiek izmantotas citas personas vai personu grupas domas, izteikumi, idejas, atklājumi, tos pasniedzot kā savus. Tas var notikt gan citējot tieši, gan netieši, bet bez norādes uz īsto avotu, piemēram, autora publikāciju vai dokumentu. Tas attiecas arī uz pašplaģiātu, kad autors izmanto savu agrāk publicēto darbu, nenorādot, ka tas publicēts iepriekš.

11. Plaģiāta veidi:

11.1. pilnīgs plaģiāts – persona savā vārdā uzdod cita autora pilna apjoma darbu par savu;

11.2. tiešs plaģiāts – persona akadēmiskajā darbā izmanto lielus fragmentus no cita autora darba, nenorādot atsauci;

11.3. pārfrāzēšana bez atsaucē – persona izmanto cita autora tekstu, izmainot vārdus, veicot izmaiņas teikuma uzbūvē, pārveidojot atslēgas vārdus, nenorādot atsauci;

11.4. pašplaģiāts – persona citē savus darbus, neatsaucoties uz tiem, tai skaitā viena un tā paša akadēmiskā darba iesniegšana dažādās instancēs, studijuursos u.c., norādot, ka tas ir jaunradīts darbs, neatsaucoties uz oriģinālu;

11.5. nepatiesa un nekorekta avota norādīšana – persona akadēmiskajā darbā atsaucas uz neeksistējošiem avotiem vai lieto nekorektas atsaucē;

11.6. autorības piesavināšanās – neprecīza vai nepilnīga akadēmiskā darba autoru norādīšana (kolektīvs darbs, kuram netiek norādīti visi autori vai par autoru tiek norādīta persona, kas nav piedalījusies darba izstrādē);

11.7. mehāniska tulkošana bez atsaucē – persona tulkoto informāciju (citu autoru darbi, tīmeklī pieejamo informāciju u.c.) norāda kā savu oriģināldarbu.

V. Akadēmiskais godīgums NAA studējošo un klausītāju rīcībā

12. Par NAA studējošo un klausītāju negodīgu rīcību tiek uzskatīta:

12.1. koruptīvu darbību veikšana (materiālu vērtību vai citāda labuma piedāvāšana) akadēmiskajās interesēs;

12.2. neatļautu materiālu, palīglīdzekļu izmantošana vai izmantošanas mēģinājums izglītības procesā;

12.3. pārbaudes darbu (jautājumu, uzdevumu) neatļauta iegūšana un izplatīšana;

12.4. līdzdalība akadēmiskā godīguma pārkāpumā, tai skaitā akadēmisko darbu un pārbaudes darbu veikšana citas personas vietā un plaģiāts akadēmiskajos darbos, citas personas vai personu akadēmiskā darba, tai skaitā kolektīvā darba, uzdošana par savu;

12.5. nepatiesas informācijas sniegšana akadēmiskajos darbos – datu, rezultātu un cita veida informācijas falsificēšana.

VI. Akadēmiskais godīgums akadēmiskā personāla rīcībā

13. Par NAA akadēmiskā personāla negodīgu rīcību tiek uzskatīta:

13.1. materiālu vērtību vai citādu labumu pieprasīšana un pieņemšana par amata pienākumu izpildi;

13.2. studējošo un klausītāju savlaicīga neinformēšana par vērtēšanas kritērijiem un kārtību, pamatojoties uz studiju kursu aprakstos un karjeras un kvalifikācijas kursu programmās atspoguļoto, un neobjektīva vērtēšana;

13.3. nepamatotas prasības attiecībā uz apgūstamās vielas apjomu un laiku tās apgūšanai;

13.4. neatļautu darbību – materiālu, palīg līdzekļu, plaģiāta pieļaušana izglītības procesā;

13.5. akadēmiski nepiemērota psiholoģiska un emocionāla uzvedība, tai skaitā nonievāšana un kompetences apšaubīšana, kas ietekmē NAA saimes labbūtību un NAA prestižu;

13.6. citu personu intelektuālā īpašuma piesavināšanās un tā izmantošana akadēmiskajā darbībā bez atsaucēm;

13.7. NAA saimes pārstāvju nepamatota iesaistīšana savstarpējo nesaskaņu risināšanā.

VII. Akadēmiskais godīgums administratīvā personāla rīcībā

14. Par NAA administratīvā personāla negodīgu rīcību tiek uzskatīta:

14.1. ziņojumu par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem ignorēšana un nevirzīšana izskatīšanai pēc būtības;

14.2. akadēmiskā godīguma pārkāpumu faktu ignorēšana vai slēpšana, pieļaujot nevienlīdzīgu attieksmi;

14.3. konfidencialitātes un datu aizsardzības neievērošana;

14.4. NAA saimes studiju, zinātniskās un pedagoģiskās darbības apšaubīšana akadēmiskajā vidē un publicitātes pasākumos.

VIII. Pārkāpumu izskatīšana un lēmumu pieņemšana

15. NAA saime ziņo par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem, iesniedzot ziņojumu par akadēmiskā godīguma pārkāpumu NAA prorektoram.

16. Ziņojumā tiek norādīta šāda informācija:

- 16.1. pārkāpēja vārds, uzvārds;
- 16.2. pārkāpuma veids;
- 16.3. notikuma apraksts;
- 16.4. pievienojot pierādījumus (ja tādi ir).

17. NAA Akadēmiskā godīguma komisijas (turpmāk – komisija) sastāvu nosaka ar NAA rektora pavēli, kas sastāv no ne mazāk kā trim komisijas locekļiem un komisijas sekretāra (bez balsstiesībām).

18. Nozīmētajam komisijas loceklim ir jāziņo NAA rektoram, ka nevar piedalīties lietas izskatīšanā, ja viņš tieši vai netieši ir ieinteresēts lietas iznākumā vai ir zināmi citi apstākļi, kas rada šaubas par viņa objektivitāti.

19. Komisijas uzdevumi:

- 19.1. izskatīt ziņojumus par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem;
- 19.2. pieprasīt informāciju un paskaidrojumus, kas nepieciešami konkrētā ziņojuma minētā gadījuma izskatīšanai;
- 19.3. ja saņemts ziņojums par plaģiātu, komisija pieprasa veikt darba pārbaudi plaģiātisma un tekstu oriģinalitātes pārbaudes sistēmā, ko izmanto NAA;
- 19.4. izvērtējot akadēmiskā godīguma pārkāpumu un pieņemot lēmumu, komisija ņem vērā:
 - 19.4.1. akadēmiskā godīguma pārkāpuma nozīmīgumu:
 - 19.4.1.1. neliels pārkāpums bez ļaunprātīga nolūka un nerada būtiskas sekas personas akadēmiskajai darbībai vai nenodara kaitējumu NAA;
 - 19.4.1.2. pārkāpums, kas neatkarīgi no apjoma un nolūka rada negatīvas sekas personas akadēmiskajai darbībai vai nodara kaitējumu NAA;
 - 19.4.1.3. pārkāpums, kas izdarīts ar ļaunprātīgu nolūku un rada būtiskas negatīvas sekas personas akadēmiskajai darbībai vai nodara būtisku kaitējumu NAA;
 - 19.4.2. iepriekšējos personas pieļautos akadēmiskā godīguma pārkāpumus;
 - 19.4.3. sniegt atzinumus un priekšlikumus NAA vadībai par atbilstošu rīcību akadēmiskā godīguma pārkāpuma gadījumā.

20. Komisijas darbs notiek sēdēs un tiek fiksēts protokolā.

21. Komisijas sēde tiek rīkota ne vēlāk kā piecas darba dienas pēc NAA rektora pavēles izdošanas datuma, komisijas lēmums tiek sagatavots 30 kalendāro dienu laikā no rektora pavēles izdošanas datuma.

22. Komisija pieņem lēmumu, atklāti balsojot.

23. Komisijas lēmums tiek noformēts rakstiskā formā un ar šo lēmumu tiek iepazīstināts ziņojuma iesniedzējs, pārkāpumā iesaistītā persona un NAA rektors.

24. Komisijas lēmumi nav pārsūdzami vai apstrīdami.

25. Komisija savā lēmumā norāda:

25.1. komisijas nosaukumu un ziņas par komisijas locekļiem, kas izskatīja konkrēto lietu;

25.2. lēmuma pieņemšanas vietu un datumu;

25.3. iesniegtos dokumentus, paskaidrojumus un pierādījumus;

25.4. lēmumu.

26. Komisijas lēmums tiek pievienots akadēmiskā godīguma pārkāpumā iesaistītā personas lietai.

27. NAA rektors pēc komisijas lēmuma saņemšanas lemj par turpmāko rīcību.

28. Komisijas locekļi, izpildot savus pienākumus, ir neatkarīgi, objektīvi un godprātīgi.